

UZMAN ÖĞRETMENLİK SINAVI

KONU ANLATIMLARI

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

1.DERS

ÖZEL EĞİTİM
ÖZEL EĞİTİMİN AMAÇLARI
ÖZEL EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ
ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN DURUMLAR
ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ KURULU
ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI
EĞİTİM TÜR VE KADEMELERİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ
ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDAKİ PERSONELİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI
EĞİTSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA
YÖNLENDİRME VE YERLEŞTİRME

OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ EĞİTİM PLATFORMU

ÖZEL EĞİTİM

Özel eğitim ne demektir?

Bireyin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerindeki özellikleri nedeniyle normal gelişimden farklılık gösteren ve bu nedenle genel eğitimden yararlanamayan, kısmen yararlanan veya yararlandığı halde destek programları ile eğitimlerini devam ettirebilen bireyler için özel olarak geliştirilmiş program ve yetiştirilmiş personel ile bireylerin özür ve özelliklerine uygun bir ortamda sürdürülen eğitim çalışmalarınıdır. Kısacası özel eğitim, herhangi bir engeli bulunan ya da üstün yetenekli bireylere verilen hizmetleri içerir.

ÖZEL EĞİTİMİN AMAÇLARI

Özel eğitimin amaçları nelerdir?

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin;

- 1) Toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışabilen, çevresine uyum sağlayabilen, üretici ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmelerini,
- 2) Toplum içinde bağımsız yaşamaları ve kendi kendilerine yeterli bir duruma gelmelerine yönelik temel yaşam becerilerini geliştirmelerini,
- 3) Uygun eğitim programları ile özel yöntem, personel ve araç-gereç kullanarak; eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda üst öğrenime, iş ve meslek alanlarına ve hayata hazırlanmalarını amaçlar.

ÖZEL EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ

Özel eğitimin temel ilkeleri nelerdir?

- 1) Özel eğitime ihtiyacı olan tüm bireyler; eğitim ihtiyaçları, ilgi, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılır.
- 2) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitime erken yaşta başlanır.
- 3) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.
- 4) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitim performansları dikkate alınarak, amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde ve değerlendirmede uyarlamalar yapılarak, akranları ile birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.
- 5) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için, rehabilitasyon hizmetlerini sağlayacak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılır.
- 6) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin bireysel yeterlilikleri ve tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri dikkate alınarak, bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilir ve eğitim programları bireyselleştirilerek uygulanır.
- 7) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif olarak katılımları ve eğitimleri sağlanır.
- 8) Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel eğitime ihtiyacı olan bireylere yönelik etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışılır.
- 9) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır.

ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN DURUMLAR

Özel eğitim gerektiren durumlar nelerdir?

- 1) Hafif, orta, ağır veya çok ağır düzeyde zihinsel yetersizlik
- 2) İşitme yetersizliği
- 3) Görme yetersizliği
- 4) Ortopedik (fiziksel) yetersizlik
- 5) Dil ve konuşma güçlüğü
- 6) Özel öğrenme güçlüğü
- 7) Duygusal ve davranış bozukluğu
- 8) Otizm
- 9) Üstün zekâlılar veya özel yetenek
- 10) Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu
- 11) Süreğen hastalığı olan bireyler

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ KURULU

Özel eğitim hizmetleri kurulu nerede ve niçin oluşturulur?

Eğitim-öğretim kurumlarındaki özel eğitim hizmetlerini düzenlemek, bu hizmetlerin eş güdümünü sağlamak, izlemek ve değerlendirmek üzere il millî ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinde özel eğitim hizmetleri kurulu oluşturulur.

Özel eğitim hizmetleri kurulunda kimler bulunur?

Özel eğitim hizmetleri kurulu; müdür yardımcısı veya şube müdürünün başkanlığında;

- Özel eğitim değerlendirme kurulu başkanı ya da birden fazla kurul başkanı olan illerde bir başkan,
- Bir özel eğitim okul veya kurum müdürü, özel eğitim okulu veya kurumu bulunmayan yerlerde ise kaynaştırma uygulaması yapılan ilköğretim ya da ortaöğretim kurumlarından bir müdür,
- Bir rehber öğretmen,
- Görme, işitme ve zihinsel engelliler sınıf öğretmenlerinden bir öğretmen,
- Bulunması hâlinde gezerek özel eğitim görevi yapan bir öğretmenden oluşur.

Özel eğitim hizmetleri kuruluna gerektiğinde çağrılacak kişiler kimlerdir?

Özel eğitim hizmetleri kuruluna gerektiğinde görüşlerine başvurulmak üzere; bireyin velisi, özel eğitim alanında yetişmiş ilköğretim müfettişi, bireyin eğitsel değerlendirmesi ve tanınmasının yapıldığı Rehberlik ve araştırma merkezi(RAM) temsilcisi, bireyin yerleştirilmesi planlanan okul veya kurum temsilcisi, sınıf öğretmeni ve ilgili sivil toplum kuruluşu temsilcisi, bireyin yetersizlik türü ve özelliğine göre ilgili diğer meslek elemanının katılımı sağlanır.

Özel eğitim hizmetleri kurulunun görevleri nelerdir?

- 1) Özel eğitim değerlendirme kurulu raporu doğrultusunda öğrencilerin resmî okul veya kuruma yerleştirilmesine karar vermek ve gerekli özel eğitim tedbirlerini almak.
- 2) Özel eğitim hizmetlerinin planlanması, yürütülmesi ve izlenmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.
- 3) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin tespitine yönelik tarama çalışmaları ve tespit edilen bireylerle ilgili eğitim hizmetlerini planlamak.
- 4) RAM tarafından yapılacak özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri belirlemeye yönelik taramalar ile evde eğitim hizmetleri için gerekli personel, araç-gereç, taşıt gibi ihtiyaçların karşılanması amacıyla millî eğitim müdürlüklerine teklifte bulunmak.
- 5) Destek eğitim odası ve özel eğitim sınıfları açılması için millî eğitim müdürlüğüne teklifte bulunmak.
- 6) Kaynaştırma yoluyla eğitim yapılan okulların, destek eğitim odalarının ve özel eğitim sınıflarının ihtiyaçlarını belirlemek.
- 7) RAM'lar, özel eğitim okul ve kurumları, destek eğitim odası, özel eğitim sınıfları ve evde eğitim hizmetlerinde görevlendirilecek personel için millî eğitim müdürlüklerine teklifte bulunmak.
- 8) Gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmenlerin görev dağılımını ve görev yerleri ile ilgili düzenlemeleri yapmak.
- 9) Eğitsel değerlendirme ve tanılama ile yerleştirme kararına yapılan itirazları inceleyerek gerekli tedbirleri almak.
- 10) Özel eğitim hizmetlerine yönelik personel yetiştirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmesi için millî eğitim müdürlüklerine teklifte bulunmak.
- 11) Destek eğitim hizmeti alan öğrencilerle ilgili olumlu gelişme olmadığını belirten başvuruları değerlendirmek ve ilgili okulun/kurumun gerekli tedbirleri almasını sağlamak.
- 12) “Özel eğitim uygulama merkezleri (okulları) ve özel eğitim iş uygulama merkezlerinde (okullarında) grup eğitimine uyum sağlayamayan ve bire bir eğitim alması gereken öğrenciler ile zorunlu öğrenim çağındaki birden fazla yetersizliği olan öğrencilerin eğitimini haftada toplam 10 saatten az olmamak üzere planlamak.”
- 13) Özel eğitim hizmetlerine ilişkin politikaların geliştirilmesinde, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerle ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüş ve önerilerini almak.
- 14) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini kesintisiz sürdürebilmeleri için rehabilitasyonlarını sağlayacak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Özel eğitim okul ve kurumlarını kim nerede açabilir?

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini öncelikle yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte kaynaştırma yoluyla sürdürmeleri esas olmakla birlikte, bu bireyler için Bakanlıkça her tür ve kademedede örgün ve yaygın özel eğitim okul ve kurumları da açılır. Gerçek ve tüzel kişiler, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ve öğretimleri için Özel Öğretim Kurumları Kanunundaki esaslara uygun olarak özel okul veya kurum açabilirler.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireyler için açılan okul ve kurumlar

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireyler eğitimlerini kimlerle alırlar?

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireyler, yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte her tür ve kademede kaynaştırma yoluyla eğitim alabilecekleri gibi bu bireyler için her tür ve kademede, resmî ve özel gündüzlü ve/veya yatılı özel eğitim okul ve kurumu açılabilir.

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireyler eğitimlerini hangi okullarda alırlar?

Bu bireylerin birinci 4 yıllık (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) eğitimlerini sürdürecekleri ilkokullar; ikinci 4 yıllık (5, 6, 7 ve 8.sınıflar) eğitimlerini sürdürecekleri ortaokullar ile işitme ve ortopedik engellilerin eğitimlerini sürdürecekleri üçüncü 4 yıllık (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) özel eğitim meslek liseleri açılabilir.”

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireyler için açılan okul ve kurumlar

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireyler için sınıf mevcutları ne kadardır?

Sınıf mevcutları en fazla; okul öncesi, ilköğretim ve yaygın eğitimde 10, ortaöğretimde 15 öğrencidir.

İşitme engelliler meslek liseleri ve ortopedik engelliler meslek liselerinde uygulamalı atölye ve laboratuvar derslerinde gruplar kaç kişidir?

İşitme engelliler meslek liseleri ve ortopedik engelliler meslek liselerinde uygulamalı atölye ve laboratuvar derslerinde gruplar en fazla 10 öğrenciden oluşturulur.

İşitme, görme ve ortopedik yetersizliği olan bireylerin dersleri kim tarafından okutulur?

İlkokullarda dersler sınıf öğretmenleri, ortaokullarda ise alan öğretmenleri tarafından okutulur. Ancak ilkokullarda yabancı dil ile din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin alan öğretmenlerince okutulması esastır.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için açılan okul ve kurumlar

Zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler eğitimlerini nasıl alırlar?

Zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte her tür ve kademedede kaynaştırma yoluyla eğitimlerini sürdürebilecekleri gibi bu bireyler için her tür kademedede, resmî ve özel gündüzlü özel eğitim okul ve kurumları açılır.

Zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için açılan okulun ismi nedir?

Eskiden otizimli çocuklar için ayrı okullar açılmasına karar verilmiş ve zihinsel engellilerle otizimli çocuklar ayrı okullarda eğitim almaya başlamıştı. Ancak günümüzde otistik çocuklar eğitim merkezinin adı değişti. Zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için açılan okul ve kurumlar beraber anılmaktadır. Bu yeni okulun ismi özel eğitim uygulama merkezidir.

Yani otistik çocuklar eğitim merkezi ve (zihinsel engelliler) eğitim uygulama okulu birleşti. Aynı okullarda eğitim alacaklar fakat farklı sınıflarda eğitim göreceklidir.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler için açılan okulların ilk dört yılı ilkokul; ikinci dört yılı ortaokul olarak adlandırılır.

Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin sınıf mevcutları en fazla ne kadardır?

Sınıf mevcutları en fazla; okul öncesi ve ilköğretimde 10 öğrencidir.

Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin derslerini hangi öğretmenler okutur?

İlköğretim kurumlarında 1-4 ve 5-8 inci sınıflarda dersler sınıf öğretmenleri tarafından okutulur. Ancak, özel yetenek gerektiren dersler ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ve yabancı dil dersinin alan öğretmenleri tarafından okutulması esastır.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Orta veya ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için açılan özel eğitim uygulama merkezlerinde birinci 4 yıl (1, 2, 3 ve 4 üncü sınıflar) I. kademe; ikinci 4 yıl ise (5, 6, 7 ve 8 inci sınıflar) II. kademe olarak isimlendirilir.

Orta veya ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler için birebir eğitim uygulaması hangi durumlarda yapılır?

Bu merkezlerde; tuvalet eğitimini kazanamamış, yoğun davranış problemleri gösteren ve grup eğitimine uyum sağlayamayan öğrencilerin grup eğitimine hazırlanması amacıyla bire bir eğitim uygulaması yapılır.

Orta veya ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin ders saatleri ve sınıf öğrenci sayıları ne kadardır?

Ders saati 40 dakikadır.

Orta veya ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler için açılan sınıfların mevcudu en fazla; okul öncesinde 6, diğer sınıflarda ise 8 öğrencidir.

Otizmi olan bireyler için açılan sınıfların mevcudu ise en fazla 4 öğrenciden oluşur.

Orta veya ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin derslerini hangi öğretmenler okutur?

Bu merkezlerde 1-4 ve 5-8 inci sınıflarda dersler sınıf öğretmenleri tarafından okutulur. Ancak özel yetenek gerektiren dersler ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin alan öğretmenleri tarafından okutulması esastır.

Sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören bireyler için açılan okul ve kurumlar

Resmî ve özel sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören ve/veya süreğen hastalığı olan okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki özel eğitime ihtiyacı olan bireyler eğitimlerini nasıl alırlar?

Resmî ve özel sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören ve/veya süreğen hastalığı olan okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini sürdürmeleri için Bakanlık, Sağlık Bakanlığı veya üniversiteler arasında imzalanan protokole göre hastaneler bünyesinde hastane sınıfları açılır.”

Bireylerin kayıtları, kayıtlı bulunduğu okulda kalır. Hastane sınıfında eğitim alan her birey için geçici kayıt formu düzenlenerek bu sınıfa geçici kaydı yapılır.

Hastaneler bünyesinde açılan hastane sınıf mevcutları ne kadardır?

Sınıf mevcudu en fazla; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede 10 öğrenciden oluşur. Sınıfa gelemeyecek durumda olan öğrencilere odalarında eğitim verilir. Bu okullarda birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılır.

Hastaneler bünyesinde açılan hastane sınıflarında eğitim gören öğrencilerin haftalık ders saati ne kadardır?

Bireylerin haftalık ders saatleri 10 saatten az olmamak üzere planlanır. Bu okullara okul öncesi, sınıf ve alan öğretmenleri ile gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen görevlendirir. Derse başlama ve bitiş saatleri ile derslerin süresi bireyin durumuna göre belirlenir.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Üstün yetenekli bireylerin eğitimi amacıyla açılan kurumlar

Üstün yetenekli bireylerin eğitimi amacıyla hangi kurumlar kim tarafından açılır?

Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim çağındaki üstün yetenekli öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla Bakanlıkça gündüzlü özel eğitim kurumları açılır.

Üstün yetenekli bireylerin eğitimi nasıl olur?

Bireysel eğitim-öğretim yapılması esastır. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde, sosyal ve duygusal gelişim bütünlük içerisinde ele alınır. Öğrencilere, kapasiteleri ölçüsünde benlik gelişimi ve iletişim becerileri kazandırılır.

Birden fazla yetersizliği olan bireyler için açılan özel eğitim kurumları

Birden fazla yetersizliği olan bireyler eğitimlerini nasıl alırlar?

Zorunlu öğrenim çağındaki birden fazla yetersizliği olan öğrenciler için gündüzlü özel eğitim okul ve kurumları ya da özel eğitim okul ve kurumları bünyesinde özel eğitim sınıfları açılabilir. Bu sınıflarda aynı tür ek yetersizliği olan öğrenciler eğitim görür. Sınıfların mevcudu en fazla 4 öğrenciden oluşur.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Özel eğitim mesleki eğitim merkezi (okulu)

Özel eğitim mesleki eğitim merkezi (okulu) niçin açılmıştır?

İlköğretimlerini tamamlayan, genel ve mesleki ortaöğretim programlarına devam edemeyecek durumda olan ve 23 yaşından gün almamış özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak, iş ve mesleğe yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla resmî ve özel, özel eğitim mesleki eğitim merkezi (okulu) açılır.

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde uygulanan eğitim programı nasıldır?

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde (okullarında) akademik bilgi ve becerilerin yanında iş eğitimi uygulamalarının da yer aldığı eğitim programı uygulanır. İmkânların uygun olması durumunda farklı yetersizlikleri olan bireyler için özel eğitim sınıfları açılır.

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde ders saati ve sınıf mevcutları kaçtır?

Ders saati 40 dakikadır. Sınıf mevcutları en fazla 10 kişiden oluşur.

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde dersleri hangi öğretmenler okutur?

Merkezlerde (okullarda) dersler görme, işitme ve zihinsel engelliler sınıf öğretmenleri tarafından okutulur. Ancak, özel yetenek gerektiren dersler ve meslek dersleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin alan öğretmenleri tarafından okutulması esastır.

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde programın süresi ve uygulanaşı nasıldır?

Programın süresi dört yıldır. İlk yılında öğrencilere akademik bilgi ve beceriler ile uygulamalı iş eğitimi yoluyla atölyelerde gerekli olan temel bilgi ve beceriler kazandırılır. İkinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda ise akademik bilgi ve becerilerin kazandırıldığı dersler ile uygulamalı atölye dersleri verilir.

İş yerine yerleştirilen bireyler kültür ve meslek derslerini haftada bir gün okulda, uygulamalı beceri eğitimini ise dört gün iş yerlerinde görürler. İş yerine yerleştirilemeyen bireyler ise okulda eğitimlerine devam ederler.

Özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde öğrencileri iş yerine kim yerleştirir?

İzleme ve yöneltme kurulu tarafından belirlenen bireyler, birinci sınıfın sonunda bir iş yerine yerleştirilirler.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Özel eğitim iş uygulama merkezi (okulu)

Özel eğitim iş uygulama merkezi (okulu) niçin açılmıştır?

Genel ve mesleki ortaöğretim eğitim programlarından yararlanamayacak durumda ve 23 yaşından gün almamış olan özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak ve iş ve mesleğe yönelik beceriler kazandırmak amacıyla resmî ve özel, özel eğitim iş uygulama merkezleri (okulları) açılır.

Özel eğitim iş uygulama merkezlerinde uygulanan eğitim programı nasıldır?

Özel eğitim iş uygulama merkezlerinde (okullarında) akademik bilgi ve becerilerin yanında iş eğitimi uygulamalarının da yer aldığı eğitim programı uygulanır. İmkânların uygun olması durumunda farklı yetersizlikleri olan bireyler için özel eğitim sınıfları açılır.

Özel eğitim iş uygulama merkezlerinde program süresi, ders saati ve sınıf mevcutları ne kadardır?

Programın süresi dört yıldır. Dersler 40 dakikadır. Sınıf mevcutları en fazla 10 kişiden oluşur.

Özel eğitim iş uygulama merkezlerinde birebir eğitim uygulaması hangi durumlarda yapılır?

Bu merkezlerde (okullarda); tuvalet eğitimini kazanamamış, yoğun davranış problemleri gösteren ve grup eğitimine uyum sağlayamayan öğrencilerin grup eğitimine hazırlanması amacıyla birebir eğitim uygulaması yapılır. Birebir eğitim uygulaması kapsamındaki öğrenciler grup eğitimine katılmazlar.

Özel eğitim iş uygulama merkezlerinde dersleri hangi öğretmenler okutur?

Merkezlerde (okullarda) dersler görme, işitme ve zihinsel engelliler sınıf öğretmenleri tarafından okutulur. Ancak özel yetenek gerektiren dersler ve meslek dersleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin alan öğretmenleri tarafından okutulması esastır.

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE KURUMLARI

Diğer Kurumlarda Özel Eğitim Hizmetleri Rehberlik ve araştırma merkezleri

Rehberlik ve araştırma merkezlerinin görevi nedir?

Rehberlik ve araştırma merkezleri; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme, tanılama, izleme ve yönlendirme hizmetlerini yürüterek birey için en az sınırlandırılmış eğitim ortamını önerir, birey ve ailesine destek eğitim ile rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sunar.

Okul ve kurumların özel eğitim hizmetleri sorumluluğu

Okul ve kurumların özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için hangi sorumlulukları vardır?

Resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları ile yaygın eğitim kurumları, özel eğitime ihtiyacı olan bireylere özel eğitim hizmetleri sağlamakla yükümlüdürler.

Bu okul ve kurumlarda, özel eğitime ihtiyacı olan bireylere sunulan eğitim-öğretim hizmetlerinin etkililiğini arttırmak amacıyla özel eğitim tedbirleri alınarak gerekli düzenlemeler yapılır. Bu bireylere sağlanacak her türlü özel eğitim hizmeti için millî eğitim müdürlükleri, RAM'lar ve özel eğitim okulları ile iş birliği yapılır.

EĞİTİM TÜR VE KADEMELERİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ

Okul öncesi dönemde özel eğitim hizmetleri

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin okul öncesi eğitimi ne zaman başlar?

“37-66 ay arasındaki özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin okul öncesi eğitimi zorunludur. Ancak, bu bireyler için okul öncesi eğitim Özel Eğitim Değerlendirme Kurul Raporu ile velisinin yazılı onayı doğrultusunda eylül ayı sonu esas alınarak 78 aya kadar uzatılabilir. E-Okul sistemi üzerinden kaydı yapılan ve okul öncesi eğitim süresi uzatılan çocuklar velisinin resmi başvurusu ve il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu kararı ile uygun kuruma yerleştirilir.”

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler okul öncesi eğitimlerini nerede alırlar?

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin okul öncesi eğitimlerini, öncelikle okul öncesi eğitim kurumlarında kaynaştırma uygulamaları kapsamında yetersizliği olmayan akranları ile aynı sınıfta veya özel eğitim sınıflarında sürdürmeleri esas olmakla birlikte 37-66 ay arasındaki çocuklar için özel eğitim anaokulu, 48-66 ay arasındaki çocuklar için okul ve kurumlar bünyesinde özel eğitim anasınıfları açılabilir.”

EĞİTİM TÜR VE KADEMELERİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ

İlköğretimde özel eğitim hizmetleri

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler ilkokul ve ortaokul kademesindeki eğitimlerini nerede alırlar?

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler ilkokul ve ortaokul kademesindeki eğitimlerini öncelikle kaynaştırma uygulamaları yoluyla akranları ile bir arada sürdürebilecekleri gibi özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için açılan ilkokul ve ortaokullarda da sürdürebilirler.

İlkokul ve ortaokul kademesindeki genel eğitim programlarının amaçlarını gerçekleştiremeyecek durumda olan bireyler eğitimlerini nerede alırlar?

İlkokul ve ortaokul kademesindeki genel eğitim programlarının amaçlarını gerçekleştiremeyecek durumda olan bireyler eğitimlerini, gelişim alanlarındaki performans düzeylerine göre hazırlanmış eğitim programlarının uygulandığı özel eğitim okul ve kurumlarında sürdürürler.

Özel eğitime ihtiyacı olup ortaokulları ve özel eğitim programı uygulayan özel eğitim okullarını tamamlayan öğrenciler eğitime nerede devam ederler?

Ortaokulları tamamlayan öğrenciler genel, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına, özel eğitim programı uygulayan özel eğitim okul/kurumlarını tamamlayan öğrenciler özelliklerine uygun okul ve kurumlara yönlendirilirler.

Özel eğitime ihtiyacı olup çeşitli nedenlerle ilköğretim kurumlarını tamamlayamayan ve mecburi ilköğretim çağı dışına çıkan bireyler eğitimlerini nerede alır?

Çeşitli nedenlerle ilköğretim kurumlarını tamamlayamayan ve mecburi ilköğretim çağı dışına çıkan bireyler Millî Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Ortaokulunda eğitimlerini sürdürebilirler. Özel eğitime ihtiyacı olduğunu Özel Eğitim Hizmetleri Kurulundan alınacak belge ile belgelendirenlerde yaş şartı aranmaz.

EĞİTİM TÜR VE KADEMELERİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ

Ortaöğretimde özel eğitim hizmetleri

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler ortaöğretim eğitimlerini nerede alırlar?

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler ortaöğretimlerini, öncelikle kaynaştırma uygulamaları yoluyla akranları ile bir arada genel ve mesleki ortaöğretim kurumlarında sürdürebilecekleri gibi özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için açılan ortaöğretim kurumlarında da sürdürebilirler.

Özel eğitime ihtiyacı olup ortaöğretim kurumlarına gidecek bireyler yatılı okul pansiyonlarında kalabilir mi?

Merkezî sınavla öğrenci almayan genel, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına yönlendirme kararı alınan özel eğitime ihtiyacı olan bireyler, ilgili birimlerle yapılacak iş birliği çerçevesinde kontenjan sağlanarak yatılı okulların pansiyonlarına Bakanlıkça sınavsız yerleştirilirler.

Genel ve mesleki ortaöğretim kurumlarına yönlendirme kararı alınanlardan, yatılı okumak isteyen öğrenciler için, ikamet adresine göre yakın yatılı okulların olanakları da değerlendirilerek yeterli kontenjan sağlanır.

Özel eğitime ihtiyacı olup İlköğretimlerini tamamlayan ancak çeşitli nedenlerle ortaöğretime devam edemeyen bireyler eğitimlerini nerede alır?

İlköğretimlerini tamamlayan ancak çeşitli nedenlerle ortaöğretime devam edemeyen bireyler, uzaktan öğretim yoluyla Millî Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Lisesi veya Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki Açık Öğretim Lisesinde eğitimlerini sürdürebilirler.

EĞİTİM TÜR VE KADEMELERİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ

Evde eğitim hizmetleri

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerden eğitim ve öğretim kurumlarından doğrudan yararlanamayacak olanlara eğitim hizmeti nasıl sağlanır?

Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki özel eğitime ihtiyacı olan bireylerden eğitim ve öğretim kurumlarından doğrudan yararlanamayacak durumda olanlara evde eğitim hizmeti verilmesi esastır.”

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerden eğitim ve öğretim kurumlarından doğrudan yararlanamayacak olanların eğitim hizmetini kim planlar?

Evde eğitim hizmetleri özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından planlanır.

Özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından evde eğitim hizmeti almasına karar verilen bireylerin kaydı nereye yapılır?

Özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından evde eğitim hizmeti almasına karar verilen bireylerin kaydı ilköğretim kurumuna, ortaöğretim kurumuna veya özel eğitim merkezi (okul) yapılır. Bu öğrenciler için okula/merkeze (okul) devam etme şartı aranmaz.”

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerden eğitim ve öğretim kurumlarından doğrudan yararlanamayacak olanların eğitim hizmetini kimler yapar?

Bu hizmetler, gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen tarafından sürdürülür. Ancak, bireyin eğitim ihtiyaçları doğrultusunda okul öncesi, sınıf ve alan öğretmenleri de görevlendirilir.

EĞİTİM TÜR VE KADEMELERİNDEKİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ

Evde eğitim hizmetleri

Özel eğitime ihtiyacı olup evde eğitim hizmetinden yararlanan bireye hangi eğitim programı uygulanır?

Evde eğitim hizmetinden yararlanan birey, kayıtlı bulunduğu okulda uygulanan öğretim programlarından sorumludur. Ancak BEP geliştirme birimince, bu programlara dayalı olarak bireyin eğitim performansına göre, ihtiyaç duyduğu alanlarda bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlanır.

Özel eğitime ihtiyacı olup evde eğitim hizmetinden yararlanan bireyin başarı durumu nasıl değerlendirilir?

Evde eğitim alan bireyin başarı durumunun değerlendirilmesi, kayıtlı bulunduğu okuldaki diğer öğrenciler gibi yapılır. Ancak, bireyin durumu ve özelliğine göre değerlendirme şekli, yöntem ve tekniklerinde öğretmen tarafından gerekli değişiklikler yapılır ve özel tedbirler alınır.

Özel eğitime ihtiyacı olup evde eğitim hizmetinden yararlanan bireyin eğitim süreci nasıl planlanır?

Evde eğitim süreci birey, aile ve öğretmenin iş birliği ile planlanarak evde eğitimde, ailelerin bilgilendirilmesi, desteklenmesi ve eğitimin her aşamasına katılımları sağlanır. Aile, etkili bir eğitimin gerçekleştirilmesi için uygun eğitim ortamının hazırlanmasını sağlar. Bireyin evde eğitim almasını gerektiren şartların ortadan kalkması durumunda bu hizmet sona erdirilir.

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDAKİ PERSONELİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Müdürün görev, yetki ve sorumlulukları

Özel eğitim kurumlarında görevli müdürün sorumluluğu nedir?

Müdür, millî eğitimin temel ilkeleri ve genel amaçları doğrultusunda okulun/kurumun, amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden ve geliştirilmesinden sorumludur.

Özel eğitim kurumlarında görevli müdürün görevi nedir?

Müdür, eğitim-öğretim ve işleyişle ilgili olarak okulun/kurumun amacı, türü, kademesi ve uygulanan eğitim programına göre Millî Eğitim Bakanlığı özel eğitim okul ve kurum müdürleri görev tanımında belirtilen görevleri yürütür.

Özel eğitim kurumlarında görevli müdürün yetkileri nelerdir?

Okul müdürü; ders okutma görevinin yanında kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, program ve emirlere uygun olarak görevlerini yürütmeye, okulu düzene koymaya ve personeli denetlemeye yetkilidir.

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDAKİ PERSONELİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Müdür başyardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları

Özel eğitim kurumlarında görevli müdür başyardımcısının görev ve sorumlulukları nedir?

Müdür başyardımcısı görevlerini, bulunduğu okulun/kurumun özelliklerini dikkate alarak yapar. Müdür başyardımcısı, ders okutma görevinin yanında yönetimde müdürün en yakın yardımcısıdır. Müdürün olmadığı zamanlarda müdüre vekâlet eder.

Müdür başyardımcısı, okulun her türlü eğitim-öğretim, yönetim, rehberlik, denetim, öğrenci, personel, tahakkuk, ayniyat, yazışma, sosyal etkinlikler, yatılılık, bursluluk, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, nöbet, halkla ilişkiler gibi işleriyle ilgili olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yapar. Bu görevlerin yapılmasından ve okulun amaçlarına uygun olarak işleyişinden müdüre karşı sorumludur.

Ayrıca, görev tanımında belirtilen diğer görevler ile müdür tarafından verilen görevleri de yapar.

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDAKİ PERSONELİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Öğretmenlerin görev ve sorumlulukları

Özel eğitim kurumlarında görevli öğretmenin görevleri nelerdir?

Öğretmenler, kendilerine verilen sınıfın veya şubenin derslerini, programda belirtilen esaslara göre planlamak, okutmak, bunlarla ilgili uygulama ve deneyleri yapmak, ders dışında okulun eğitim-öğretim ve sosyal etkinliklerine katılmak ve bu konularda kanun, yönetmelik ve emirlerde belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

Öğretmenler bu görevlerinin yanında aşağıdaki görevleri de yürütürler:

- Bireyselleştirilmiş eğitim programları, gelişim ölçekleri ile ölçme ve değerlendirme araçlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında BEP geliştirme birimi ile iş birliği yapmak.
 - Bireyselleştirilmiş eğitim programlarını uygulamak ve değerlendirmek.
 - Öğrencilerin eğitim performansları ve yetersizlik türünü dikkate alarak gerekli öğretim materyallerini hazırlamak ve/veya temin etmek.
 - Okul ve kurumdaki aile eğitim çalışmalarına katılmak, sınıfındaki öğrencilerinin ailelerine yönelik aile eğitim çalışmalarını planlamak ve yürütmek.
 - Öğrencilere destek eğitim hizmeti sağlanması ve eğitim performansları doğrultusunda başka bir okul veya kuruma yönlendirilmesinde, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yürütme komisyonu ve BEP geliştirme birimiyle iş birliği yapmak.
 - Öğrencilerin yetersizliklerinden dolayı kullandığı kişisel cihaz ve aletlerin bakımı ve kontrolüne ilişkin tedbirler almak.
 - Öğrencilerin eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda bire bir eğitim yapmak.
 - Sınıf öğretmenliğinin esas olduğu okul ve kurumlarda alan öğretmenleri ile birlikte ders okutmak.
- Öğretmenler ayrıca, görev tanımında belirtilen diğer görevler ile müdür tarafından verilen eğitim-öğretimle ilgili görevleri de yapar.

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDAKİ PERSONELİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Rehber öğretmenin görev ve sorumlulukları

Özel eğitim kurumlarında görevli rehber öğretmenin görevleri nelerdir?

Rehber öğretmen bulunduğu okul ve kurumdaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yanında aşağıdaki görevleri de yapar:

- a) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin ailelerine yönelik aile eğitimi hizmetlerini planlamak, yürütmek ve gerektiğinde ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.
- b) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin bireysel gelişimini değerlendirmek üzere formlar hazırlanmasında BEP geliştirme birimiyle, öğretmenler ve ilgili personel ile iş birliği yapmak.
- c) Öğretmenler ve ailelerle iş birliği yaparak öğrenciler için bireysel gelişim raporu düzenlemek.
- d) Öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla rehberlik ve danışma hizmetleri yürütme komisyonu, BEP geliştirme birimi, izleme ve yöneltme kurulu ile öğretmenlerle iş birliği yapmak.

EĞİTSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA

Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde ne yapılır?

Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde, eğitsel amaçla bireyin tüm gelişim alanındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçları belirlenerek en az sınırlandırılmış eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine karar verilir.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılmasını kim yapar?

Bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılması RAM’da oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından standart testler ve bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılır.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin tanılmasında dikkate alınacak kriterler nelerdir?

Tanılamada; bireyin özürlü sağlık kurulu raporu ile zihinsel, fiziksel, ruhsal, sosyal gelişim özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri, eğitim performansı, ihtiyacı, eğitim hizmetlerinden yararlanma süresi ve bireysel gelişim raporu dikkate alınır.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılama işlemi ne zaman yapılır?

Eğitsel değerlendirme ve tanılama; eğitimin her tür ve kademesindeki geçişler ile bireylerin eğitim performansı ve eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak veli ya da okulun/kurumun isteği üzerine gerektiğinde tekrarlanır.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılması sonucu özel eğitime ihtiyacı olduğuna karar verirse ne yapılır?

Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitime ihtiyacı olduğu belirlenen bireyler için Ek-1’de yer alan Özel Eğitim Değerlendirme Kurul Raporu hazırlanır. “Bu rapor özel eğitim kurumlarından destek eğitim hizmeti alan öğrenciler için süresi bitiminde yenilenebilir. Raporda önerilen destek eğitim süresi en fazla iki yıldır.”

YÖNLENDİRME VE YERLEŞTİRME

Yönlendirme ve Yerleştirme

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin tanılama sonucuna göre yapılan yönlendirme işlemi nedir?

Yönlendirme işlemi özel eğitime ihtiyacı olan bireyin eğitsel tanılama sonucuna göre en az sınırlandırılmış eğitim ortamı ve özel eğitim hizmetine karar verilerek eğitim planı ve özel eğitim değerlendirme kurul raporu hazırlanmasını içeren bir süreçtir.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin kurul raporu doğrultusunda yerleştirme işlemi nasıl olur?

Özel eğitim hizmetleri kurulu, özel eğitim değerlendirme kurul raporu doğrultusunda özel eğitime ihtiyacı olan bireyi uygun resmî okul veya kuruma yerleştirir. Yerleştirme kararında velinin yazılı görüşü dikkate alınır. Birey, ikamet adresine göre mümkün olan en yakın okul veya kuruma yerleştirilir.